

AKTUALITĀTES

Foto: Iveta Tomsone

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Plānotās projektu kārtas 2
- Jāiesniedz ziņojums par plānoto došanās laiku jūrā 3
- Skatām uzņēmējdarbības attīstības iespējas zivsaimniecības nozarē Igaunijas austrumos 4
- Dīķis kā mazdārziņš . 6
- Tiek īstenots pirmais inovāciju projekts piekrastē 7
- Apmeklē mazo grantu projektu īstenošanas vietas Balvos. 8

NOTIEK GLOBĀLA KAMPAŅA PAR TĪRIEM ŪDEŅIEM BEZ PLASTMASAS

Jau septīto gadu notiek globālā kampaņa #EUBeachCleanup, ko organizē Eiropas Savienība sadarbībā ar Apvienoto Nāciju Organizāciju

Šādas ikgadējas kampaņas mērķis ir palielināt izpratni par jūras piesārņojumu un to, kā mūsu ieradumi ietekmē mūsu okeānu – aplēsts, ka līdz 2040. gadam okeānā katru gadu nonāks līdz 37 miljoniem tonnu plastmasas atkritumu, ievērojami apdraudot jūras dzīvi. Piedalieties jūras, ezera vai upes pludmales sakopšanā!

Kampaņas aktivitātes ir sakopšanas pasākumi, ko organizē gan iestādes, gan nevalstiskās organizācijas, kā arī iedzīvotāji.

Pērn noorganizēti 555 pasākumi 44 valstīs, iesaistot 45 733 brīvprātīgos.

Kad? Pasaules sakopšanas diena 2024. gadā notiks piektdien, **20. septembrī**, bet visi pasākumi, kas tiks organizēti no 10. jūnija līdz 31. oktobrim, tiks ieskaitīti.

Pievienojieties! Pievienojieties savā tuvumā esošam pasākumam vai izveidojiet savu pasākumu! Organizējiet talku un reģistrējiet to kampaņas tīmekļa vietnē *EU-Survey-Survey* (europa.eu), kā arī informējiet par to Zivsaimniecības sadarbības tīklu, citas organizācijas un sabiedrību.

Aicinām dalībniekus pasākuma ierakstos sociālo tīklu profilos izmantot tēmturi #EUBeachCleanup, lai tas tiktu uzskatīts

par kampaņas daļu.

Svarīgi! Nepieciešamo aprīkojumu – cimodus, maisus – jānodrošina pašiem organizatoriem vai arī jāinformē brīvprātīgie, ka tie jāņem līdzi pašiem. Organizatoriem ir jānodrošina atkritumu savākšana (jāvienojas ar atkritumu apsaimniekotāju).

Pēc pasākuma kampaņas mājaslapā norādiet sava pasākuma dalībnieku skaitu un savāktu atkritumu daudzumu. Pastāstiet citiem, kā jums gāja, kādi rezultāti. Neaizmirstiet par foto un video materiāliem!

Plašāka informācija: Oficiālajā kampaņas mājaslapā: <https://ej.u.z/EUBeachCleanup-Latvija> vai raksti: zivjutikls@llkc.lv

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

ZIVSAIMNIECĪBAS TĪKLS

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS

epazīstinām ar zivsaimniecības vietējo rīcības grupu plānotajām projektu konkursu kārtām 2024. gada otrajā pusgadā.

Biedrība “Liepājas rajona partnerība”

Biedrība “Liepājas rajona partnerība” Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda pasākumu (2023-2027) ietvaros plāno sludināt projektu konkursus no 2024. gada oktobra līdz novembrim.

Būs pieejams finansējums šādās aktivitātēs:

- Tūrisma pakalpojuma attīstība piekrastē (R2),
- Piekrastes dabas vērtību, vides resursu un kultūras mantojuma saglabāšana (R3),
- Piekrastes uzņēmējdarbības attīstība, dažādošana (izņemot tūrisma mītnes) (R1).

Papildus ir pieejams finansējums šādās aktivitātēs ar noteiktu projekta iesniedzēju loku:

- Zivju izkraušanas vietas Nīcas pagasta Jūrmalciema pietātnē atjaunošana (R4).
- Ostu attīstība (R1) – šobrīd atvērtā kārtā.

Lai iegūtu informāciju par šīm un arī citām atbalsta iespējām, t. sk. “Lauku biļeti”, iesakām ieskatīties biedrības “Liepājas rajona partnerība” mājaslapā www.lrpartneriba.lv; sekot līdz aktualitātēm sociālajos tīklos – <https://www.facebook.com/liepajasrajonapartneriba>; zvanīt pa tālr. 26595623 vai rakstīt uz e-pastu info@lrpartneriba.lv un noteikti, individuāli tiekoties, izrunāt piedāvātās iespējas.

Biedrība “Ziemeļkurzemes biznesa asociācija”

Plānotās biedrības “Ziemeļkurzemes biznesa asociācija” projekta konkursu kārtas:

- 02.10.2024. – 31.10.2024. EJZAF 1 – Jūras piekrastes ekonomikas veicināšana un dažādošana;
- 02.10.2024. – 31.10.2024. EJZAF 2 – Sabalansēta un ilgtspējīga piekrastes tūrisma attīstība;
- 28.10.2024. – 27.11.2024. EJZAF 3 – Vides resursu līdzsvarota izmantošana un piekrastes dabas vērtību saglabāšana;
- 28.10.2024. – 27.11.2024. EJZAF 4 –

PLĀNOTĀS PROJEKTU KĀRTAS

Zvejas un jūras kultūras mantojuma saglabāšana un pieejamība;

- Līdz 03.05.2025. ir izsludināta nepārtrauktā kārtā EJZAF 6 – Ostu un zivju izkraušanas vietu infrastruktūras attīstīšana.

Vairāk informācijas <https://ziemelkurzeme.lv/lv>

Biedrība “Talsu partnerība”

Projektu pieteikumi, kas tiek finansēti no Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fonda (EJZAF), var tikt īstenoti tikai Mērsraga pagastā un Rojas pagastā.

2024. gada otrajā pusgadā plāno izsludināt sekojošas projektu pieteikumu kārtas, kas tiek finansētas no Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fonda (EJZAF):

Projektu iesniedzējs EJZAF 1 un EJZAF 2 var būt:

- juridiska vai fiziska persona,
- pašvaldība TIKAI kopprojektā.

EJZAF 1 – “Vietējās ekonomikas attīstības un transformācijas veicināšana. Infrastruktūras izveide piekrastes resursu ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai”. Šajā rīcībā tiek atbalstīti projekti:

- Vietējās ekonomiskās izaugsmes veicināšanai – jaunu uzņēmumu veidošanai un esošo uzņēmumu darbības uzlabošanai, attīstībai vai paplašināšanai Rojas un Mērsraga pagastos. Iespēja uzsākt vai attīstīt uzņēmējdarbību ikvienā nozarē (izņemot piekrastes tūrisms) piekrastes teritorijā.

• Piekrastes teritorijas infrastruktūras izveidei, rekonstrukcijai vai transformācijai – izveidota, uzlabota, pielāgota, transformēta uzņēmuma, pakalpojuma sniedzēja infrastruktūra – laukumi, ražošanas, pakalpojumu nodrošināšanas ēkas, saules paneli vai cita alternatīvās enerģijas ieguves infrastruktūra, akvakultūras objekti, ūdenscirkulācijas sistēmas u. c.

• Dzīvo resursu ieguve, atbalsts piekrastes zvejai, zivsaimniecības produkcijas ieguvei un pārstrādei (piekrastes zvejniecība, akvakultūra, zivju produkcijas pārstrādātāji) – infrastruktūras uzlabošana, izveidošana, ierīkošana, atjaunošana, zvejas produktu izkraušanas vietu izveide, zvejas produktu uzglabāšana, apstrāde, tirdzniecība.

Atbalsta intensitāte: 50%, 65% – inovatīviem,

100% – projekts vai tā daļa, kas saistīta ar piekrastes zveju, 90% – kopprojektam.

EJZAF 2 – „Jūras un piekrastes tūrisma attīstība”. Rīcības ietvaros piekrastes tūrisma pakalpojumu dažādošanai, uzlabošanai un attīstīšanai atbalsts tiek sniegts konkrētiem tūrisma pakalpojuma veidiem.

Atbalsta intensitāte: 50%, 65% – inovatīviem, 90% – kopprojektam,

EJZAF 6 – “Piekrastes ostu teritoriju infrastruktūras pilnveidošana, pieejamība un izmantošana” – Ostu infrastruktūras attīstībai un stiprināšanai.

Projektu iesniedzējs var būt juridiska persona – ostu pārvaldes, kopprojekta īstenotāji.

Atbalsta intensitāte: 50%, 65% – inovatīviem, 90% – ostu pārvalde, kopprojekti.

Plašāk par aktuālajām projektu kārtām un nosacījumiem atbalstāmajiem projektiem informācija: www.talsu-partneriba.lv vai sazinoties ar Lolitu Muceniecei: tālr. 2232 8884, talsu.partneriba@inbox.lv.

Biedrība “Partnerība laukiem un jūrai”

Uz EJZAF fonda atbalstu var pretendēt projekti, kuru īstenošanas teritorija ir Engures, Lapmežciema pagasti un Jūrmalas pilsēta.

Plānotās projektu konkursu kārtas: 12.11.–12.12.2024 **EJZAF 1** rīcība “Ekonomiskās izaugsmes veicināšana”. Rīcību īsteno Lapmežciema un Engures pagastos. Jūrmalas pilsētā iespējams īstenot projektus, ja pretendenta (iesniedzēja) komercdarbības joma pārsvarā ir zvejniecība, akvakultūra vai zivju, vēžveidīgo un mīkstmiešu pārstrāde un konservēšana.

12.11.–12.12.2024 **EJZAF 2** rīcība “Atbalsts piekrastes zvejniecības attīstībai”. Uz atbalstu var pretendēt projekti, kas saistīti ar piekrastes zveju, pašu nozvejoto piekrastes zvejas produktu apstrādi, pārstrādi un tirdzniecību, ja pretendenta piekrastes zvejniecībā iegūto zvejas produktu īpatsvars pārsniedz 50 procentu un atbalsta pretendents ir piekrastes zvejnieks, kas ir zvejas kuģa īpašnieks, kuram: **▶ 3. lpp.**

2. lpp.

- ir spēkā esoša speciālā atļauja (licence) komercdarbībai zvejniecībā piekrastes ūdeņos un zvejas atļauja (licence) piekrastes zvejai un kura veiktās zvejas darbības atbilst regulas 2021/1139 2. panta 2. punkta 14. apakšpunkta "a" apakšpunkta prasībām;

- zvejas tiesību nomas līgumā norādītais nomas termiņš, skaitot no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas, nav īsāks par MK not. Nr. 579 45. punktā minēto uzraudzības periodu;

3.12.2024–03.01.2025 **EJZAF 3** rīcība "Vides resursu līdzsvarota izmantošana un piekrastes dabas vērtību saglabāšana". Rīcības ietvaros tiek atbalstītas darbības, kuru rezultātā tiek mazināta ietekme uz vidi vai klimata pārmaiņām, vai tiek veicināta vides resursu ilgtspējīga izmantošana un vairošana.

Piezīme! Rīcības ietvaros netiek atbalstīti projekti, kur vienīgā projekta investīcija ir saistīta ar elektroenerģijas ražošanas pasākumiem (saules, vēja).

3.12.2024–03.01.2025 **EJZAF 4** rīcība "Zvejas vai jūras kultūras mantojuma saglabāšana un izmantošanas veicināšana".

Plašāk par aktuālajām projektu kārtām un nosacījumiem atbalstāmajiem projektiem var uzzināt, rakstot ilze.turka@plj.lv vai sazinoties ar Ilzi Turku, tālr. 29528441.

Biedrība "Jūras zeme"
Plāno izsludināt kārtu no 28. augusta (iesniegšana 28.09.–28.10.2024) gan uzņēmējdarbības atbalstam, gan ostu infrastruktūrai, gan sabiedriskajiem projektiem, sekojošās rīcībās:

1.1. Skultes ostas infrastruktūras attīstība 1 481 262,18 EUR,

1.2. Infrastruktūras, kas nepieciešama piekrastes resursu ilgtspējīgai izmantošanai attīstība, pilnveide un izveide 327 000,00 EUR,

1.3. Zilās ekonomikas uzņēmējdarbības, īpaši piekrastes zvejniecības, atbalsts 130 000,00 EUR,

2.1. Pakalpojumu un nelielu ražot-

ņu, kas integrējami tūrisma piedāvājumā piekrastē, izveide un uzlabošana 97 500,00 EUR,

2.2. Pakalpojumu un nelielu ražotņu lauku telpā izveide un uzlabošana 117 000,00 EUR,

3.3. Ciemu un apkaimju pilnveide un kopienu spēcinošās aktivitātes Ādažu pilsētā, Ādažu un Sējas pagastos 54 000,00 EUR.

Vairāk informācijas: <https://juraszeme.lv/>

Biedrība "Jūrkante"

Par plānotajām projektu kārtām interesēties www.jurkante.lv

Biedrības "Jūrkante" valdes priekšsēdētāja Dzintra Eizenberga, Tālrūnis 29427095, e-pasts dzintra@jurkante.lv

Kristaps GRAMANIS,
LLKC Zivsaimniecības
nodaļas vadītājs
e-pasts:
kristaps.gramanis@llkc.lv,
tālr. 28304909

PIEKRASTES ZVEJA

JĀIESNIEDZ ZIŅOJUMS PAR PLĀNOTO DOŠANĀS LAIKU JŪRĀ

Atgādinām piekrastes zvejniekiem par zvejas kuģa (laivas) paredzamo izešanas laiku jūrā reģistrēšanu.

Zemkopības ministrija jau iepriekš informēja, ka 2024. gada 9. martā stājās spēkā Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumu Nr. 296 "Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos" (turpmāk – zvejas noteikumi) grozījumi, līdz ar to spēkā ir arī jaunās prasības piekrastes zvejniekiem attiecībā uz paziņojumu sniegšanu par zvejas kuģa (laivas) paredzamo izešanas laiku jūrā. Informācija par zvejas noteikumu izmaiņām ir pieejama šeit: <https://www.zm.gov.lv/lv/jaunums/piekrastes-zvejnieku-pazinojumu-sniegsana-par-ku-ga-paredzamo-iziesanas-laiku-jura>

Lai ievērotu zvejas noteikumu grozījumus noteiktās jaunās prasības, zvejniekiem vismaz vienu stundu pirms došanās jūrā, izmantojot sistēmu "Latvijas zivsaimniecības integrētā kontroles un informācijas sistēma" (turpmāk – LZIKIS), jāiesniedz ziņo-

jums par plānoto došanās laiku jūrā.

Lietotāju rokasgrāmata piekrastes zvejniekiem par zvejas kuģa (laivas) paredzamo izešanas laiku jūrā un tā paredzamo ienākšanas laiku ievadīšanai LZIKIS ir pieejama šeit: <https://www.zm.gov.lv/lv/media/13581/download?attachment>

Zvejnieka pienākums ir elektroniski reģistrēt šādu informāciju. To iespējams darīt, gan izmantojot LZIKIS sistēmas web versiju, gan LZIKIS mobilo aplikāciju. Vēlamies uzsvērt, ka mobīlās aplikācijas tehnisko problēmu gadījumā jāizmanto LZIKIS web versija.

Vēlamies vērst zvejnieku uzmanību uz to, ka zvejas noteikumos ir paredzēta paziņojuma par zvejas kuģa (laivas) paredzamo ienākšanas laiku izkraušanas vietā iesniegšana. Šis paziņojums ir jāiesniedz **tikai** par zvejas kuģi (laivu), kura lielākais garums ir astoņi metri vai vairāk, ja uz tā ir paturēta vismaz 250 kilogramu mencu vai divas tonnas brētliņu un reņģu vai citu pelaģisko krāju nozveja. To arī ir iespējams darīt, izmantojot gan LZIKIS sistēmas web versiju, gan LZIKIS mobilo aplikāciju.

Jautājumu un neskaidrību gadījumā ministrija aicina zvejniekus sazināties ar ministrijas atbildīgajām personām:

- **Artis Āboltiņš**, tālr. 67095040, e-pasts artis.aboltins@zm.gov.lv, lai precizētu informāciju par LZIKIS lietotāja pieejas reģistrāciju vai/un nozvejas datu reģistrēšanu LZIKIS zvejas žurnālā.

- **Edijs Volkovičs**, tālr. 67027038, e-pasts edijs.volkovics@zm.gov.lv, lai precizētu tehnisko informāciju vai/un paziņotu par problēmām LZIKIS sistēmas darbībā. **ZI**

Olga Adamenko,

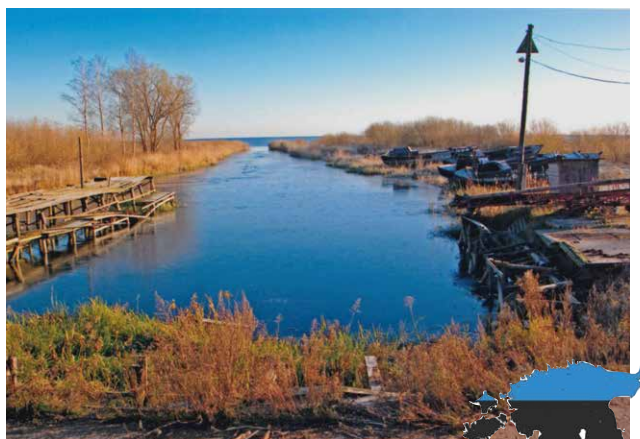
ZM Zivsaimniecības departaments

CITĀS ZEMĒS

SKATĀM UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS ZIVSAIMNIECĪBAS NOZARĒ IGAUNIJAS AUSTRUMOS

Varnjas osta tagad

– un 2008. gadā

Pieredzes apmaiņas braucienā uz Igauniju piedalījās zivsaimniecības nozari pārstāvošo trīs NVO biedri – Latvijas Zvejnieku federācijas, Kuivižu zvejnieku apvienības un “Salacgrīvas nēgi” biedri, kā arī biedrībām nepiederoši Rīgas jūras liča austrumu piekrastes zvejnieki, lai iepazītu uzņēmējdarbības attīstības iespējas šajā apgabalā, dalītos pieredzē ar kaimiņvalsts kolēģiem.

Vispārēja informācija: Peipusa ezers ir 3555 km² liels, no kuriem 1529 km² pieder Igaunijai. Komerציālā zveja notiek arī dažos mazākos ezeros un upēs, ieskaitot Emajegi. Kopā Igaunijā ir ~250 zvejnieki. Peipusa ezera krastā ir 35 ostas, no kurām 19 ostas ir lielas, pārējās mazajiem zvejniekiem, iesācējiem.

Reģiona zivsaimniecības nozares koordināciju veic **Peipusa zivsaimniecības attīstības asociācija**, kura dibināta 2008. gadā; 92 biedri (9 pašvaldības; 33 zivsaimniecības nozares uzņēmēji; 27 uzņēmēji ārpus zivsaimniecības nozares, 23 NVO/privātpersonas).

Igaunijas kvotas un nozveja Peipusa ezerā pēdējos 5 gados (vidēji gadā, tonnās)

Sugas	Kvotas	Nozveja
Asaris	1011	831
Zandarts	626	574
Breksis	934	584
Līdaka	129	94
Rauda	338	181
Visas sugas kopā	3781	2653

Papildus iepriekš minētajām sugām tiek nozvejoti arī grunduļi, taimiņi, siļķes un dažas citas sugas.

Problēmas: sadarbības trūkums ar Krieviju; ezera eitrofikācija un sasilšana; zivju populācijas samazināšanās.

16. jūlija agrā rītā uzsākām braucieni no Latvijas, dalībnieki bija enerģijas pilni un gatavi skatīt tuvāko kaimiņu zivsaimnieku uzņēmumus. Sākot no plkst. 12 jau veicām apskati Rapinas ostā. Tā ir viena no lielākajām ostām Lemmijerva krastā, kas savieno Lielo Peipusu ar Mazo Peipusu. Apskatījām vienu no lielākajiem uzņēmumiem, kur tiek gatavotas laivas, izgatavoti un uzglabāti murdi. Viņiem aptuveni ir 60 murdi, gadā nozvejo no 60 līdz 70 tonnām. Visvairāk nozvejojtas zivis – zandarti, asari un brekši. Gadā zvejo aptuveni sešus mēnešus. Lielāko daļu pārdod tieši uzpircējiem.

Tālāk ar vietējo zvejnieku palīdzību iegājām ezerā ar tūristu laivām, kas pirkatas, piesaistot ES fondu līdzekļus, apska-

tīt, kā zvejas laivā rauga murdus. Pati raudzīšanas tehnika atšķiras no mūsējās, konkrēti tiek pielietots metāla rāmis, ko izceļ uz zvejas laivas malas, par ko daži zvejnieki teica, ka varētu ieviest arī savā praksē. Loms galvenokārt sastāvēja no brekšiem, zandartiem un līdakām.

Apmeklējām arī uzņēmumu *OU Latikas*, kur nozvejojtas zivis tiek atvestas ar mašīnu un piekabi no ezera un tad izkrautas. Šeit tiek veikta svēršana, apstrāde un kūpināšana.

Nākamā pietura bija *Luunja Vald.*, kur Eiropas projektu ietvaros attīstīta ezera krasta infrastruktūra, padarot to drošāku un iedzīvotājiem draudzīgāku. Uztaisīta jahtu piestātne un izveidota atpūtas vieta vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem.

Otrajā dienā pirmais apskates objekts bija Vasknarvas osta, kur mājvietu guvis *OŪ Peipus* lielākais zivju saldēšanas uzņēmums “Peipus”. Te ir ātrā saldēšanas kamera un uzglabājamā saldēšanas kamera, kur saldē gan citu zvej-

Ostā Rāpina Sadam

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVJUTIKLS

Brauciena dalībnieku foto

nieku, gan arī pašu lomus. Uzņēmums zvejo jūras piekrastē (400 līdz 600 tonnas reņģu), Peipusa ezerā (brekši 36 000 kg; asari 26 000 kg; zandarti 20 500 kg; līdakas 4500 kg un nēģus Narvas upē (ar nozvejas datiem nedalījās). Nēģus zvejo ar 1000 piltuvēm (Igaunijas zvejas rīks) no augusta vidus līdz janvārim.

Apskatījam arī tūrismu veicinošus projektus, kas attīstīti Peipusa ezera krastā. Smilšaina pludmale ir aptuveni 30 km gara, kur karstā dienā ir 10 000 apmeklētāju, lielākoties igauņi. Vienīgā maksa ir 5 EUR par stāvvietu. Izveidotas ģērbtuvēs un koka laipas, soli, kur atpūties.

Tālāk iebraucām ostā – *Adamakohvik*, kur bāzējas mazie zvejnieki un iesācēji. Visas laivas atved uz šo ostu, sezona sākas aprīļa beigās un turpinās līdz oktobrim. Jūnijā notiek Zivju festivāls, kas ilgst 12 dienas visās ostās un ir ļoti apmeklēts. Katru dienu no 4000 līdz 5000 apmeklētāju. Savukārt vienreiz mēnesī zvejnieki krastā pārdod svaigas zivis no laivas.

Trešajā dienā pirmā apmeklētā bija Kallastes zvejas osta, kur skatījām zivju apstrādes uzņēmumu. Šeit filē pilnīgi visas zivis neatkarīgi no lieluma, un daļēji tas arī ir roku darbs (mazajām zivīm). Mazās sasaldē -40 grādos (3–4 stundas), savukārt lielās saldē 6–7 stundas. Ļoti attīstītas tehnoloģijas šeit, jo vismaz 80 % dara tehnika – ādas noņemšanas mašīna, pakošana, griešana, fritēšana un malšanas mašīnas. Karstajā kūpinātavā vienā reizē top 240 kg gatavās produkcijas. Ir arī aukstā kūpinātava, tur tikpat daudz var ielikt vienā piegājienā.

Kā noslēdzošais bija zivju apstrādes un konservēšanas uzņēmums *AS Peipsi Kalamees*. Ģimenes uzņēmums, tur strādā 10 cilvēki, bet zvejas sezonas laikā

Varnjas ostā bieži tiek rīkoti dažādi pasākumi

Igaņu zvejnieki Peipusa ezerā – redzams murds un vinča tā pacelšanai

klāt vēl tiek algoti zvejnieki, lai būtu sava zivs. Pārstrādā konservos 60 tonnas gadā, ir arī savas tirdzniecības vietas.

Vaicājām igauņu kolēģiem, kurš, viņuprāt, ir veiksmīgākais realizētais projekts, un viņi minēja Varnjas ostu.

Atgriežamies no zvejas vērojumiem Peipusa ezerā

EZF periodā tika uzbūvētas jaunas betona piestātnes un ostas ēka. Darbi tika veikti vairākos posmos no 2011. līdz 2014. gadam, kopējais atbalsta apjoms bija aptuveni 385 000 eiro, kopējās investīcijas – 482 000 eiro.

EJZF periodā tika iegādātas vairākas iekārtas, uzlaboti zvejnieku darba apstākļi, uzstādītas jaunas tīrīšanas iekārtas un nodrošināts aprīkojums piesārņojuma novēršanai. Kā arī tika pievienotas laivu nolaišanas vietas koka piestātņu veidā, uzstādīta saules elektrostacija utt. Atbalsta apjoms bija aptuveni 248 000 eiro, kopējās investīcijas – 328 000 eiro.

Dati par zivju izkraušanu pēdējos gados ir šādi: 2023. gadā – 173 901 kg; 2022. gadā – 293 098 kg; 2021. gadā – 156 218 kg; 2020. gadā – 481 509 kg, padarot to par vienu no lielākajām Peipusa ostām pēc šī rādītāja.

Turklāt ostā ir notikuši dažādi pasākumi, piemēram, atvērto ostu diena, iekšzemes ūdeņu festivāls u. c.

Noslēgumā pieredzes apmaiņas brauciena lietderību, iespējams, vislabāk raksturo zvejnieku, pašu dalībnieku, teiktais: "Tas noteikti bija jāredz, lai mūsu galvās no "makšķerņnieku paradīzes" ezers pārtaptu par vietu, kur valsts iedzīvotājus ar augstvērtīgu vietējo zivi nodrošina sava amata meistari – komerczvejnieki un viņu lomu apstrādātāji!" **ZI**

Egija Ozoliņa, LLKC Zivsaimniecības nodaļas projektu vadītāja

Jānis Kravalis,

LLKC Zivsaimniecības nodaļas projektu vadītājs, zivsaimniecības konsultants

DĪKSAIMNIECĪBA

DĪKIS KĀ MAZDĀRZIŅŠ

Izaudzēt piemājas dīķi zivis pirmā brīdī šķiet sarežģīti, bet patiesībā viss ir ļoti vienkārši. Ar šādu un citām atziņām varēja iepazīties sarunu festivālā LAMPA, kur LLKC teltī viena no diskusijām bija par tēmu “Dīķis kā mazdārziņš”.

Pēdējos gados, kopš esam sākuši popularizēt pašpatēriņa zivju audzēšanu, par to bijusi liela interese. Sarunā ar savu pieredzi un idejām dalījās Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācijas vadītājs Jānis Baltačs, dīķsaimnieki Anna un Ēriks Rāvas un šī koncepta *Dīķis kā mazdārziņš* autors, LLKC zivsaimniecības eksperts un zivkopis Raivis Apsītis.

Kāda tad ir dīķa–mazdārziņa būtība?

Tāpat kā jebkuru dārzu pavasarī uzrok un apsēj, arī dīķi pavasarī sagatavo, uzpilda ar ūdeni un “apsēj”, tas ir, ielaiž zivju mazulūkus. Vasarā ravē, laista, mēslo jeb baro, uzrauga, lai augi neslimotu, lai putni, kukaiņi vai dzīvnieki nenoeštu izaugušo. Arī mazdārziņa dīķī zivis ir jābaro, lai tās augtu, jāseko, lai ūdenī būtu gaiss (skābeklis), ko zivīm elpot. Ja dīķī veidojas liela ūdenszāļu masa, dīķis jāravē, jāskatās, lai zivis neslimotu, ja dīķiem uzrodas nelūgtie viesi – zivju ēdāji, tad ātri jāīrkojas, lai saglabātu “ražu”. Līdzīgi kā dārzā, arī dīķī rudenī veic nozveju un novāc vasarā izaudzēto. Dārzam ļauj ziemā atpūsties, un arī dīķi ir labi ziemā atstāt tukšu – ziemeļos, lai gultne kārtīgi izsalst, tādējādi samazinot zivju slimību ierosinātājus un zivju parazītus. Ziemā dīķis atpūšas, lai nākamajā vasarā atkal varētu labi ražot. Apraktītajā veidā izaudzēt 100 kg zivju uz 1000 m² dīķa ūdens platības ir pavisam reāls un īstenojams mērķis, audzējot zivis pašpatēriņam tādā piemājas dīķī, par kuru rūpējaties kā mazdārziņu.

Kādam jābūt mazdārziņa dīķim?

- Tādam, kurā turas ūdens visā audzēšanas sezonas/gada laikā;
- Jābūt ūdens resursu avotam. Ūdens apgāde dīķim var būt no lietus un sniega ūdeņiem, pazemes vai virszemes avotiem;
- Ūdens slāņa dziļumam sausā vasarā jābūt ne mazākam par 1 m, vēlams arī ar kādu dziļāku vietu 1,5–2 m; ja zivis plānots turēt arī ziemā, tad 2–3 m;

Raivis Apsītis pie sava dīķa

- Ļoti vēlams, lai dīķis būtu nolaižams;
- Jānovērtē, vai dīķis būs piemērots siltūdens vai aukstūdens zivīm;
- Dīķa ūdens spoguļa platībai vajadzētu būt vismaz 1000 m², optimāli 3000 m², var arī vairāk;
- Ļoti labi, ja dīķim iespējams pievilkt elektrību;
- Zivis ir jābaro, tam var izmantot dažāda tipa barotavas, kas atvieglina zivju aprūpi.

Zivju uzglabāšana

Pēc dīķa nolaišanas rodas jautājums: kur tādu lērumu zivju vienlaikus likt?

Ar karpām jautājums risināms nedaudz vienkāršāk: var iegādāties viena kubikmetra plastmasas konteinerus, tiem gan jābūt tīriem, bez nekādas ķīmijas paliekām vai ļoti rūpīgi izmazgātiem. Vienā šādā konteinerā savus 100 kg zivju var noglabāt pat līdz Ziemas-

svētkiem. Ja izaugušais zivju daudzums ir lielāks, tad var kādā no būvmateriālu veikaliem iegādāties vai izmantot jau esošo vasaras dārza tentu baseinu. Tikai nedrīkst aizmirst par pastāvīgu skābekļa un svaiga ūdens padevi. Ja šādi sagatavotu ūdens tilpi novieto telpā, kur temperatūra nepazeminās zem nulles, tad šādi iespējams karpas glabāt pat līdz pavasarim. Viens labs veco laiku paņēmiens – izgatavot koka kasti 2x1x1 m (izmēri var būt dažādi), kastei apakšu neveidot no dēļiem, bet no plastmasas žoga sieta ar pēc iespējas mazāku aci, piemēram 20x20 mm. Šādu kasti var ievietot ūdenī – dīķī, laipiņas galā, tā, lai kastes vāks būtu virs ūdens, bet pati kaste ūdenī, un vāks, stāvot uz laipiņas, viegli atverams. Kastes vākam var pierīkot slēdzeni. Uz šādu zivju noliktavu iespējams doties katrā reizē, kad sakārojas zivis, un šādi tās var glabāt līdz pavasarim. Visos gadījumos nevajag pārspīlēt ar zivju daudzumu, jo tur, kur labi var izdzīvot 100 kg zivju, neizdzīvos 200 kg, un rezultātā nobeigsies visas.

Iesācējiem vienkāršākais veids būs nozvejojāt zivis izķidāt un sapakot pa vienai vai divām kopā un salikt saldētavā, šādi nodrošinot sev un ģimenei zivis līdz pavasarim. Pēc pieredzes varu teikt, ka, zivis glabājot saldētavā līdz pusgamam, garšas īpašības būtiski nepazeminās.

Jāparūpējas par dīķi

Dīķis ir nolaiests, zivis nozvejotas, tagad jāparūpējas par pašu dīķi, jālaiž atpūtā līdz nākamajai sezonai. Ja pastāv tāda

LLKC sniedz konsultācijas akvakultūrā šādās jomās:

- dīķu izveide,
- meniņu konstrukcijas,
- vietas izvēle,
- dīķos audzējamās zivju sugas un to saderība polikultūrā,
- zivju barošana,
- barības veidi un barības izvēle,
- zivju aizsardzības preventīvie pasākumi dīķsaimniecībās,
- zivju audzēšanas ekonomiskais pamatojums,
- zivju audzēšana videi draudzīgā veidā,
- projektu sagatavošana.

iespēja, dīķim ļoti laba profilakse ir atstāt to tukšu bez ūdens visu ziemu un piepildīt ar ūdeni vien pavasarī, neilgi pirms jaunās sezonas sākuma. Dīķa izsaldēšana ir ļoti labs profilaktisks pasākums, kas ir bez maksas, bet ļoti iedarbīgs. Ar ziemas salu izsaldē dīķa gultnē un ūdenī mītošās patogēnās baktērijas, dažādi slimību ierosinātāji, liela daļa no zivju parazītiem. Vēl labs profilaktisks pasākums ir nolaistā dīķa gultnes apstrāde ar kaļķi, labākajā gadījumā ar nedzēsto kaļķi. Ir īstais laiks nopļaut un izvākt no dīķa citkārt grūti aizsniedzamās ūdens zāles – niedres, vilku vāles, grīslī – vienvārdsakot, visu, kas dīķī ir saudzis lieks. Ja dīķis nolaists laikus un gultne tiktāl apžuvusi, ka iespējams uzbraukt ar lauksaimniecības tehniku, tad to ļoti labi ir uzirdināt nodiskojot, tādējādi iestrādājot dziļāk gruntī kaļķi un veikt papildus dīķa gultnes aerāciju. Karpu dīķus, ja iespējams, rudenī var apstēt ar ziemājiem, pavasarī sazēlušo zelmeni applūdinot.

Ko darīt, ja dīķis nav nolaižams?

Izaudzēt zivis var arī nenolaižamā dīķī, bet te sākas lielākā problēma, kā tad rudenī nozvejot. Ja vasaras siltajos mēnešos diezgan veiksmīgi var ar makšķeri, noķēri – apēdi, ej pēc nākamās. Bet rudenī, kad laiks kļūst aukstāks, tad to izdarīt vairs nav tik vienkārši. Viens no risinājumiem ir izmantot zvejas tīklu, bet no pieredzes var teikt, ka ne vienmēr tas ir rezultatīvs.

Pietiekami efektīvs risinājums ir dažāda veida velkami vadi, te gan jāmeklē kontakti ar piekrastes zvejniekiem, lai ko tādu iegādātos un pielāgotu, proti, lai varētu viņu izvilkēt no vienas malas līdz otrai. Šāds zvejas rīks nebūs piemērots platiem dīķiem.

Vēl viena alternatīva ir izmantot ūdens sūkni ar lielu jaudu, lai dīķi izsūknētu, šeit jāreķinās ar papildus izmaksām un būs nepieciešams laiks.

Kā pareizāko risinājumu tomēr rosīnu veidot pareizu zivju dīķi, kas ir nolaižams. **ZI**

Raivis APSĪTIS,
LLKC eksperts
zivsaimniecībā
e-pasts:
raivis.apsitis@llkc.lv
tālr. 29233377

PROJEKTI

TIEK ĪSTENOTS PIRMAIS INOVĀCIJU PROJEKTS PIEKRASĒ

Kopš šī gada maija vidus ir uzsākta pirmā inovāciju projekta īstenošana piekrastē. Projekta ietvaros plānots izstrādāt inovatīvu – savādāku, nekā šobrīd Latvijas piekrastē tiek izmantots, – stāvvadu un pārbaudīt tā spēju dzīvē.

Projektu īsteno biedrība “Kuivižu zvejnieku apvienība” sadarbībā ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru (LLKC) pasākuma “Inovācija, pilotprojekti, sadarbība ar zinātni zvejniecībā, akvakultūrā un apstrādē un zināšanu pārnesē akvakultūrā” ietvaros. Praktiski zvejas rīka izstrādē ir iesaistīti trīs biedrības biedri: SIA “Šoneris”, SIA “Baņķis” un SIA “Aļģes-1”.

Projekta gaita

Šobrīd ir noslēgti līgumi ar piegādātāju par zvejas rīka izejmateriālu sagādi.

Līdz pavasarim zvejniekiem jāizstrādā paredzētais zvejas rīks, lai jau pavasara zvejā kopā ar Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” zinātniekiem veiktu pirmo jaunā zvejas rīka testēšanu un tā rezultātu analīzi. Pēc tās plānota zvejas rīka pilnveide (saskaņojot ar “BIOR”) un otrā gada testa zveja.

2027. gada sākumā paredzēts noslēguma seminārs, kura laikā informēsim par projekta īstenošanas gaitu un gūtajām atziņām.

Tāpat arī izstrādātā zvejas rīka tehniskais apraksts un rasējums būs pieejams interesentiem LLKC (pēc projekta noslēguma).

Projekta nosacījumi:

Projektu īsteno LLKC sadarbībā ar piekrastes zvejnieku biedrību un vismaz 3 tās biedriem, kas ir komerczvejnieki.

Kā norāda Guntis Bergs, biedrības “Kuivižu zvejnieku apvienība” valdes loceklis, biedrības iesaiste projektā ir nozīmīga tieši tā tapšanas posmā – no zvejnieku ideju apzināšanas, līdzīgi domājošo kopā savešanas un šīs gala vēlmes, redzējuma formulēšanas.

Savukārt SIA “Aļģes-1” vadītājs Jānis Krūmiņš saka: “Piekrastē ir nepieciešams pilnveidot esošos zvejas rīkus, lai uzlabotu to selektivitāti, tādējādi fokusēties uz sev vēlamu zivju sugu un mazināt citu sugu piezveju. Kā arī ir

jāmeklē risinājumi, lai uzlabotu zvejas rīku aizsardzību pret roņu bojājumiem. Šādi projekti dod iespēju zvejniekiem kopdarbojoties meklēt risinājumus, lai piekrastes zveja varētu pastāvēt arī turpmāk. Jāsaka, ka liela nozīme ir projekta finansējumam, jo zvejnieki paši par saviem līdzekļiem nevar atļauties izstrādāt jaunus vai uzlabot esošus rīkus, lai pārbaudītu, kā tie strādā ikdienā jūrā. Papildu izejmateriālu iegādei ir iespējams kaut daļēji segt zvejnieku ieguldīto darbu, jo informācija par zvejas rīku būs pieejama visiem zvejniekiem. Tāpat arī nozīme ir sadarbībai ar LLKC, kas nodrošina administratīvo atbalstu gan pieteikuma sagatavošanā, gan arī īstenošanā – mums, zvejniekiem, par to galva nav jālauza”.

LLKC nodrošina projekta administratīvo īstenošanu, sadarbību ar Lauku atbalsta dienestu un visas projekta dokumentācijas kārtošānu.

Ja zvejniekiem ir idejas par zvejas rīku pilnveidi vai redzējums, kā izstrādāt ko jaunu, inovatīvu, tad ir jāvērsas savā biedrībā, kas darbojas vismaz 2 gadus un apvieno vismaz 5 komerczvejniekus, jāatrod vēl 2 biedrības zvejnieki, kas iesaistīsies projekta īstenošanā, un biedrībai jāvērsas LLKC Zivsaimniecības sadarbības tīklā. Plašāka informācija: Liene Feldmane, tālr. 29334520. **ZI**

Projekts: Zvejas rīka – stāvvada izstrāde un testēšana Salacgrīvā. Projekta Nr.: 23-00-U1020101-000003. Programma: Programma zivsaimniecības attīstībai. Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Liene FELDMANE,
LLKC Zivsaimniecības
nodaļas projektu vadītāja
e-pasts:
liene.feldmane@llkc.lv
tālr. 63050220

PROJEKTI

APMEKLĒ MAZO GRANTU PROJEKTU ĪSTENOŠANAS VIETAS BALVOS

Mākslīgi veidotā saliņa biodiķī

Projekta darba grupa

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra speciālisti kopā citiem projekta *LIFE GoodWater IP* partneriem – VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, biedrību “Baltijas Vides forums” un Pasaules Dabas fondu – 15. augustā apmeklēja projektu konkursā „Mazo grantu shēma ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai” apstiprināto projektu īstenošanas vietas Balvos.

Vispirms tika apmeklēta Balvu novada pašvaldības aģentūra “SAN-TEX”, kas īstenoja 2. kārtas apstiprināto projektu “Balvu pilsētas NAI “Salmaņi” biodiķu ūdens kvalitātes uzlabošanas veicināšanas pasākumi”. Projekts noslēdzās 1. jūlijā. Projekta ietvaros Balvu pilsētas NAI “Salmaņi” vienā no biodiķiem 2024. gada pavasarī tika uzstādītas ar dažādiem augiem apstādītas trīs peldošās salas – viena 4 m² liela (2 m x 2 m) un divas salas 2 m² katrā (2 m x 1 m). Peldošās salas ir veidotas no īpašā struktūrā savienotas plastmasas, kas veido matricas struktūru. Salas struktūra ir līdzīga sūklim un veido plašu iekšējo virsmu. Materiāls ir izturīgs, dabai draudzīgs un noturīgs pret UV starojumu. Salas ir apstādītas ar aptuveni 18 augiem uz 1 m², veidojot augu paklāju no tādiem augiem kā ūdens ceļmallapa, purva klingerīte, diķa grīslis, niedru kanāriju zāle, ūdens neaizmirstule, mazā šķēpžāle u. c. Peldošās salas biodiķī ir noenkurotas.

Peldošās salas biodiķī kalpos kā peldoši ūdens attīrītāji, jo tās ir kā aktīvs bioloģiskais filtrs, kas palīdz samazināt

slāpekļa un fosfora daudzumu. Ūdens attīrīšanas procesā piedalās gan salā stādītie ūdens augi, gan arī īpašais, porains salas veidojums. Augiem uz peldošās salas slāpekļi un fosfors ir kā barības viela, jo patērē, uzņem un akumulē to savā biomasā. Uz augu saknēm dzīvo mikroorganismi, kas šīs barības vielas transformē no vienas formas uz citu. Peldošās salas ir arī dabiska mājvieta zivīm, putniem, vardēm un citām dzīvām radībām. Sākot ar baktērijām un beidzot ar zivīm, peldošās salas spēj uzturēt barības ķēdi. Augu saknēs dzīvojošās sīkbūtnes kalpos kā barība zivīm. Peldošās salas spēj radīt tik dabīgu efektu, ka ūdens putni tajās veido savas ligzdas, dēj olas un perē jauno paaudzi. Arī apmeklējuma laikā varēja novērot, ka īsā laikā jau putni – zivju gārņi – ir iemīļojuši uzstādītās peldošās salas.

UZZIŅA:

Informācija sagatavota, īstenojot LIFE integrēto projektu “Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai” (LIFE GOODWATER IP, LIFE18 IPE/LV/000014). Projekts ir saņēmis finansējumu no Eiropas Savienības LIFE programmas un Latvijas Vides aizsardzības fonda. Plašāka informācija atrodama www.goodwater.lv un <https://www.facebook.com/LifeGoodwaterIP/>

Šī informācija atspoguļo tikai LIFE GOODWATER IP projekta partneru viedokli un Eiropas Komisijas Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra neatbild par to kā tiek izmantota šeit paustā informācija.

Projekta īstenošanas vietas apmeklējuma laikā min, ka uz peldošajām salām vēl nav pilnībā saauguši un izauguši visi augi, ņemot vērā īso laika periodu kopš salu uzstādīšanas. Tam nepieciešami vismaz 1–2 gadi. Projekta īstenošanas regulāri veic saliņu uzraudzību, lai pārlicinātos, ka uz saliņas nav iesprūduši kāda zivs vai putns. Turpmāk pastiprinātāku uzmanību pievērsīs arī laboratorijas analīžu rezultātiem, lai vērtētu peldošu salu efektivitāti attiecībā uz slāpekļa un fosfora daudzuma samazināšanu.

Projekta aktivitāte „Mazo grantu shēma ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai” ir vērtīgs rīks, lai risinātu neliela mēroga problēmas ūdensobjektos ar inovatīvām un zemu izmaksu iniciatīvām un pasākumiem, un parādot, ka ir dažādas iespējas/pieejas ūdensobjektu stāvokļa kvalitātes uzlabošanai. **ZI**

Evita Jaņēviča, LLKC Vides nodaļas projektu vadītāja

Zivju Lapa

SAGATAVOTA
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Apgādā Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr.: 63050220
Iespējamais “United Press Tipogrāfija”
Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma “Zivju Lapa” rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

